

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
Мукачівський державний університет
Інститут проблем виховання НАПН України
Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв
Національний педагогічний університет
ім. М.П. Драгоманова
Закарпатський інститут післядипломної педагогічної освіти

**МИСТЕЦЬКА ОСВІТА В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ
СОЦІОКУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРИ
XXI СТОЛІТТЯ**

**МАТЕРІАЛИ
Всеукраїнської науково-практичної
конференції**

Мукачеве-2012

... до цінностей, норм різних видів культури, цінностей до життєтворчості, самовизначення і самореалізації.

Ідеї гуманістичного підходу в педагогічній професії трактуються як фундаментальна установка, позиція педагога, його ціннісна орієнтація спрямована на гармонізацію відносин учасників педагогічного процесу, що сприяють їх творчій самореалізації.

У новому тисячолітті гуманізм стає увагальною системою поглядів, переконань і ідеалів учителя ХХІ століття. Зміст його практичної діяльності, її засоби, методи і способи будуть реалізовувати:

- ідею особистісно орієнтованого підходу в навчанні і вихованні;
- підпорядкування всіх дій педагога реальним інтересам учня;
- надання допомоги учневі у його саморозвитку шляхом виховання культури ставлення до самого себе, інших людей, природи, праці;
- забезпечення гармонійного і творчого розвитку кожного учня з наданням йому можливості прояву суб'єктності і самобутності;
- якомога ширше використання педагогічних вимог в опосередкованій формі (порада, прохання, довір'я, схвалення тощо, педагогічної підтримки);
- поступовий перехід від групових форм взаємодії до індивідуальної;
- емоційне забарвлення ділових відносин з учнями;
- постійний контроль у процесі ділової комунікативної діяльності;
- подолання різних форм авторитаризму, домінування, відриву навчання і виховання від життя суспільства.

Буркало Степан Михайлович

Використання тестів як інноваційний підхід в сучасній мистецькій освіті

Останніми роками потреба в знаннях з психології зростає настільки, що стала однією з найважливіших потреб суспільного розвитку. Нестача конкретних психологічних знань і рекомендацій в різних галузях людської діяльності є помітним гальмом на шляху прогресу суспільства. Через те розвиток існуючих і виникнення нових методів та методик дослідження музичних здібностей та результатів творчої діяльності людини привертає до себе увагу і викликає інтерес у всіх зацікавлених цією проблемою фахівців.

Дедалі більшого поширення набуває тестовий метод, сутністю якого є визначення психічних рис індивіда, виходячи з його довільної діяльності та результатів цієї діяльності. Тестовим методом у ряді країн визначають і міру придатності даної особи до певної діяльності в галузі музики. Музичні тести мають довгу історію і беруть свій початок від вивчення здібностей, яке широко проводилось наприкінці ХІХ та на початку ХХ ст. відомими дослідниками Т.Піром, М.Меєром, Г.Рунном, Т.Білротом, Т.Цігеном, В.Гекером, О.Ортманном та ін. З плином часу якість тестів підвищувалася, у їх розробці та апробуванні брало участь щораз ширше коло фахівців: музикознавців, психологів, статистиків. Поволі, але неухильно вони почали використовуватись і в музичних навчальних закладах.

Всі тести в практиці розподіляються на дві основні групи: *суб'єктивні* і *об'єктивні*. Тести суб'єктивного типу є, по суті, деяким спрощенням, моделюванням справжньої життєвої ситуації, перенесенням її в лабораторні умови. Людина виконує, скажімо, певні завдання: розписує партії для різних голосів чи інструментів, відтворює на музичному інструменті пропонований нотний запис, а екзаменатор спостерігає, вимірюючи час операцій, фіксує помилки, яких припускається опитуваний, і на основі встановлених для даного тесту норм виводить загальний результат перевірки. Низка суб'єктивних тестів ви-

користується і як метод тренування, допомагаючи людині виробити якості, потрібні в її професійній праці.

Точний вимір музичних здібностей чи успішності в оволодінні певною музичною спеціальністю вимагає стандартизації психологічних умов та ситуацій контролю. Під стандартизацією розуміють спосіб масового і об'єктивного визначення тих чи інших якостей опитуваних за допомогою уніфікації, спрощення, прискорення процедури перевірки. Опитуваному дають систему контрольних завдань, для кожного з яких передбачено і наперед оцінено кілька варіантів відповідей. Ця система контрольних завдань і є *об'єктивним тестом*.

Порівняно з суб'єктивними, об'єктивні тести користуються значно більшою популярністю серед психологів та інших фахівців. Нескладні за будовою, короткочасні, вони дають здебільшого правдиві та однозначні результати, які відображаються в цифрах. Такі тести застосовуються здебільшого при груповому опитуванні. Завдання при цьому подаються для всієї групи, а відповіді кожен опитуваний пропонує на своєму тестовому формулярі. Як правило, відповідь опитуваного полягає у виборі правильного варіанту (шляхом його підкреслення) з кількох запропонованих.

Проміжне місце між тестами успішності та тестами здібностей посідають ті, за допомогою яких перевіряють рівень естетичного розвитку. Вони переважно складаються з двох альтернативних завдань, у яких опитуваний з-поміж двох пропонує варіантів має вибрати відповідний його нахилам, смакові, інтересам. Звичайно опитуваний визначає, яке з двох виконань даного музичного фрагмента, на його думку, є кращим.

Іноді музичні фрагменти деформують і подають у парі з правильними. Треба визначити, в чому полягає деформація.

Перевірка вміння оцінювати тональні структури (тональна уява) може полягати у доповненні одним звуком музичних уривків, що складаються з кількох звуків. Опитуваний повинен вказати, чи останній звук має бути вищим, ніж передостанній, чи нижчим. Тестовий формуляр, як правило, крім перевіркового матеріалу і місця для відповідей має також рубрики для головних даних про самого опитуваного. Здебільшого фо-

рмуляри придатні лише на один раз. Проте в деяких тестах ті самі формуляри можна використовувати кілька разів через будь-які проміжки часу. Такий формуляр може бути корисним джерелом інформації щодо прогресу в музичній діяльності опитуваного.

Тестовий метод – лише один із способів визначення здібностей та успішності в музиці. В різних країнах він займає неоднакове становище в системі оцінювання. Особливо корисна тестова методика у визначенні професійної придатності людини до певного виду музичної діяльності. Там, де вона має велике поширення, застосовують також анкети і шкали інтересів, прагнень, ставлень тощо, які є ніби додатком до музичних тестів. Отримані таким чином дані допомагають і самому опитуваному краще пізнати свої можливості, правильно обрати професію.

Тестовий метод останнім часом дуже поширився завдяки зручності і швидкості опрацювання наслідків опитування. Застосування його є досить економним і при достатній попередній апробації тестувального матеріалу не потребує від перевіряючого спеціальних знань. Тому цей метод заслуговує на увагу фахівців. Однак тести лише тоді можуть бути високоякісним оцінювальним засобом, коли їх вміло використовувати в системі інших методів. За цієї умови вади та обмеження одних методів компенсуються перевагами інших. Становище тут ще далеко не ідеальне, але за вирішення його береться дедалі більше психологів, педагогів, статистиків та інших фахівців. І це дає підстави вважати, що успіхів буде досягнуто вже в недалекому майбутньому.

Ваколя Тетяна Іванівна

РОЗВИТОК ДОСЛІДНИЦЬКИХ УМІНЬ ЯК СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИКИ

Головним завданням реформування вищої школи є виховання творчої особистості, здатної здійснювати продуктивну професійну діяльність на високому науковому та фаховому